

Natuurlijke lichtbronnen

Wat weten we ervan en wat kunnen we er nog van leren

Rienk Visser

Noorderlicht – Aurora Borealis

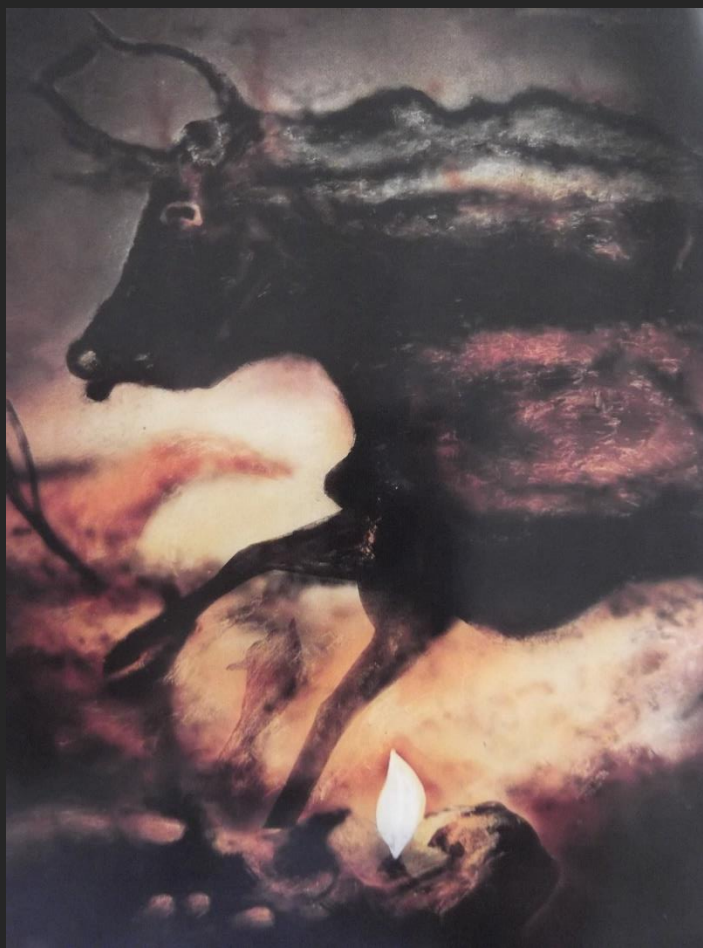

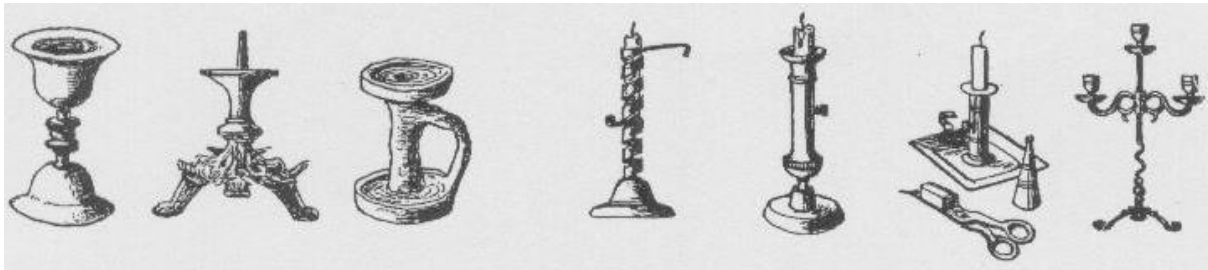
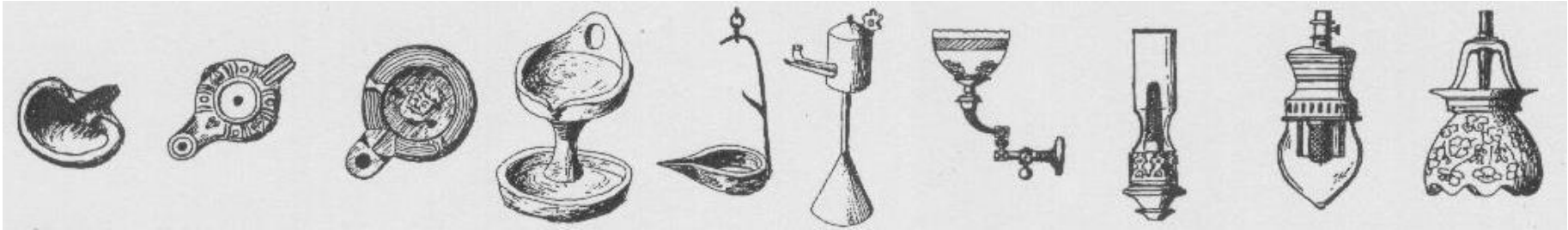

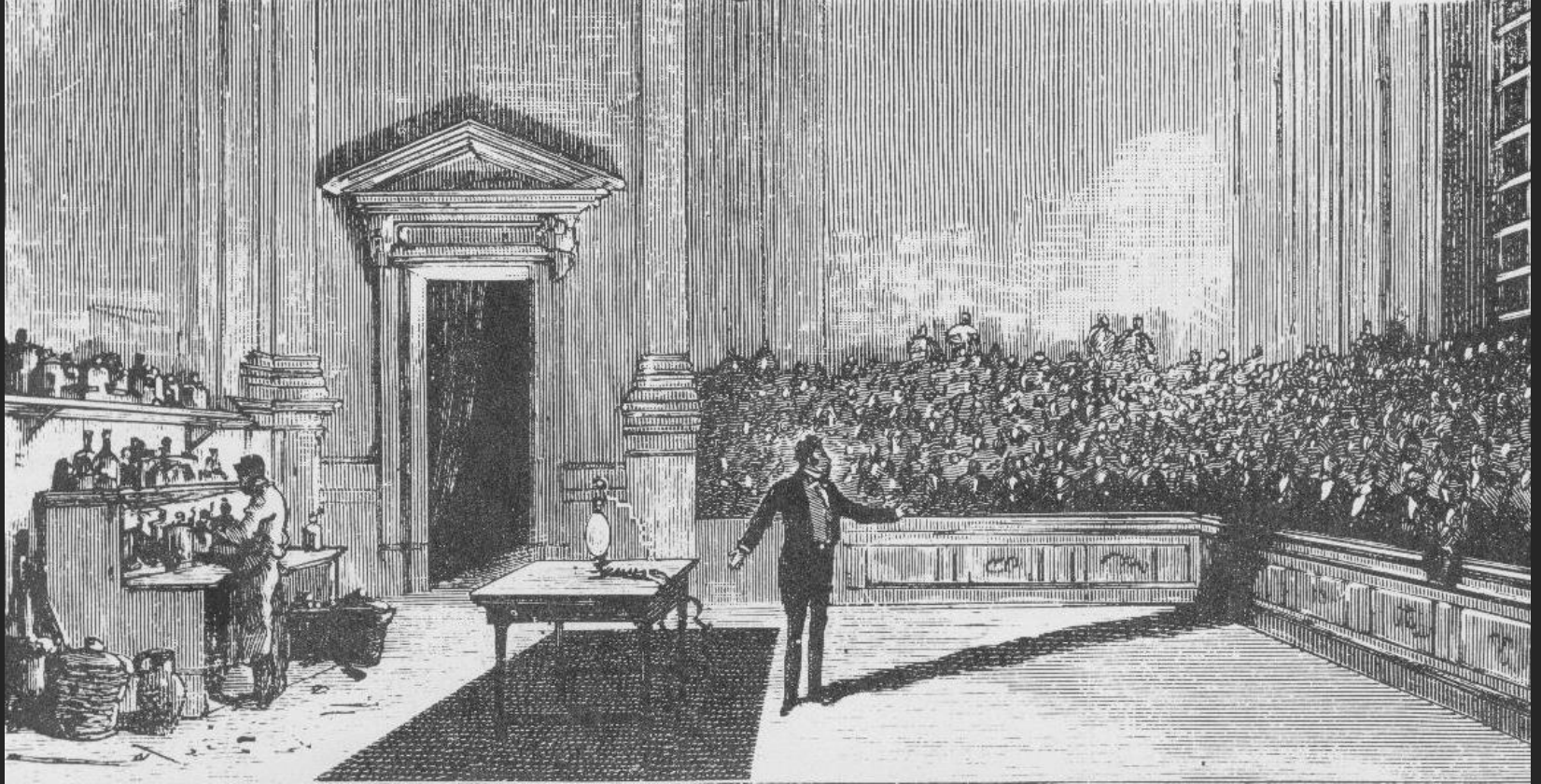

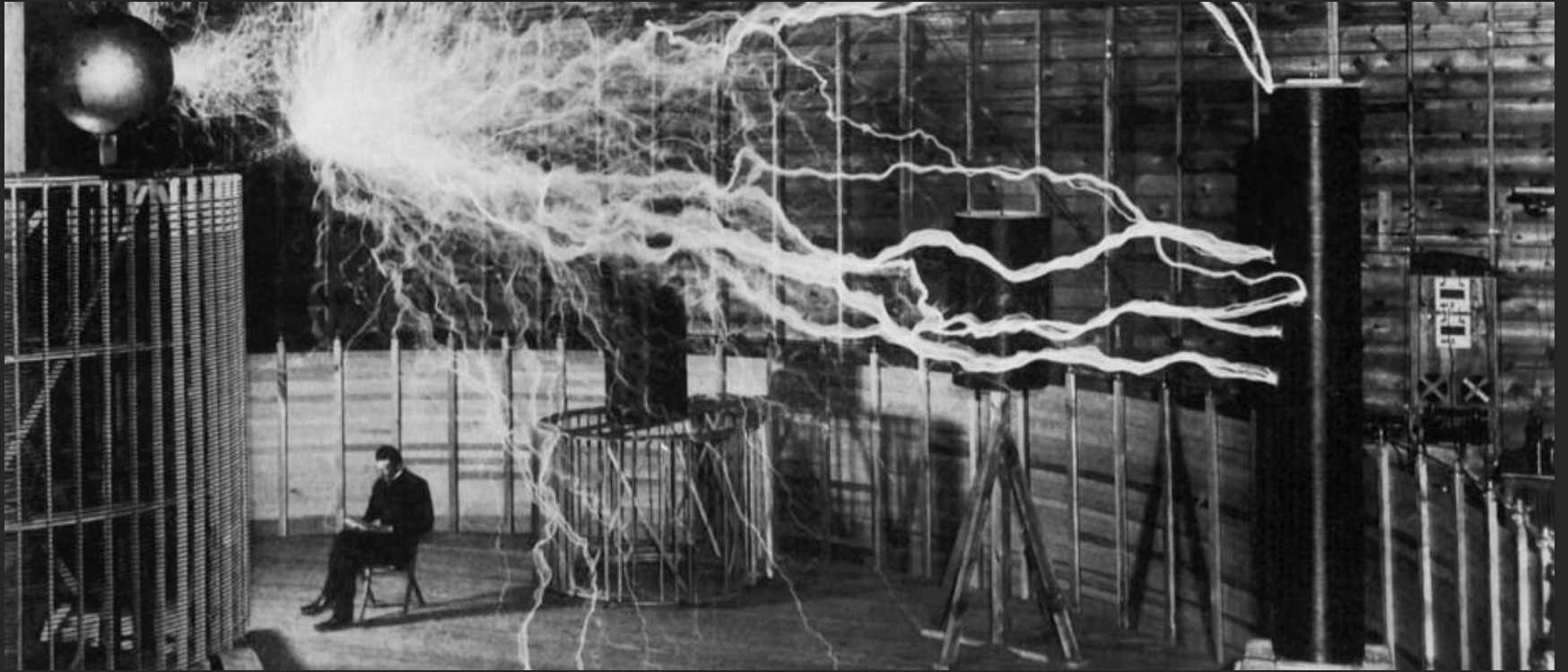
Andere lichtbronnen op basis van verbranding

Presentatie koolspitsbooglamp door Sir Humphry Davy
voor de Royal Society in Londen

Andere soorten lichtopwekking in de natuur

- biofosforescentie
- biofluorescentie
- bioluminescentie

(Bio)fosforescentie

- Fosforescentie is het verschijnsel dat stoffen een bepaalde tijd nalichten, nadat het met licht is beschenen.
- De naam fosfor komt van het Griekse phosporus, dat lichtbaken betekent
- Wordt ook wel het verboden licht genoemd
- Voorbeelden:
  - - (Zeldzame) type IIB-diamant (hierdoor goed te onderscheiden van nepversies)
  - - Radium
  - - Cesium
  - - Zinksulfide met koper

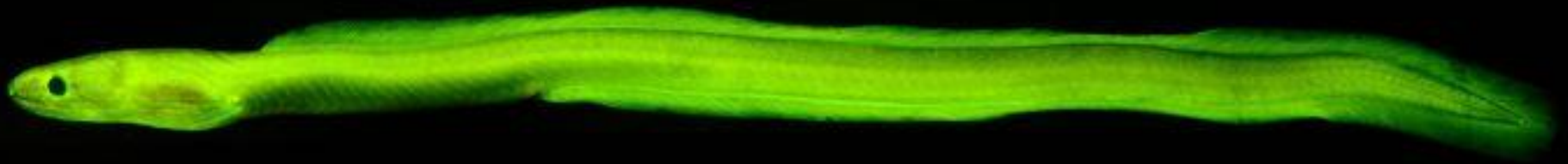

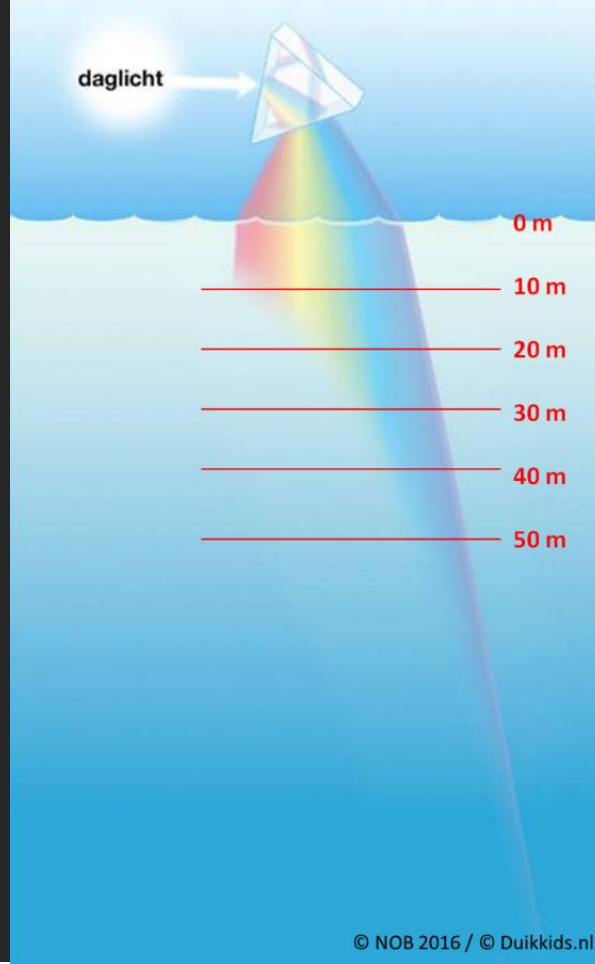
(Bio)fluorescentie

- Fluorescentie is een vorm van luminescentie waarbij een stof bestraald wordt met licht van een bepaalde golflengte en dan licht van een (meestal) langere golflengte gaat uitzenden.
- Het begrip fluorescentie is afkomstig van fluoriet, een mineraal dat bestaat uit het zout calciumfluoride (CaF_2), een bekende fluorescerende stof.

© NOB 2016 / © Duikkids.nl

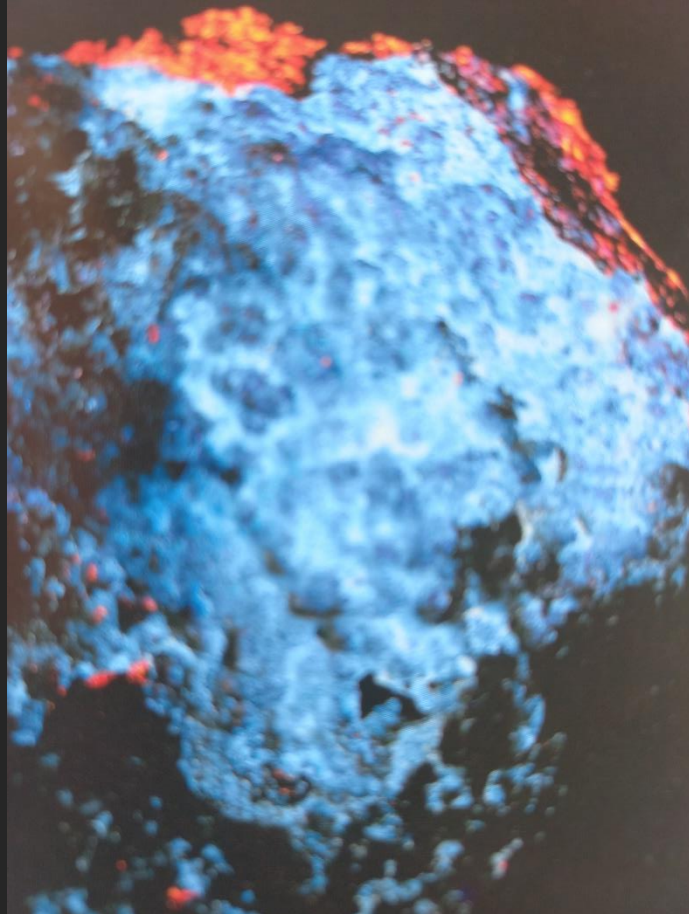
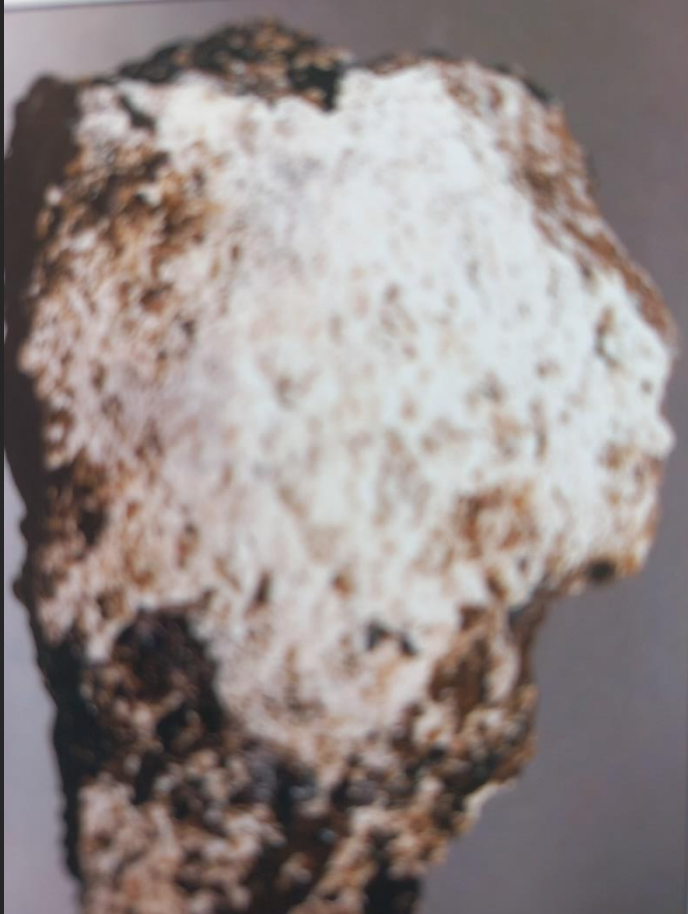
Afname van het zien van kleuren onder water

- Net onder het oppervlak zijn alle kleuren goed te zien.
-
- Ongeveer op 10 meter diepte is al het rood uit het licht verdwenen.
-
- Op 20 meter diepte is, behalve het rood, ook het oranje niet meer waar te nemen
-
- Het geel is na 30 meter diepte ook verdwenen.
-
- Na een diepte van 40 meter is behalve rood, oranje en geel ook het groen niet meer zichtbaar.
-
- Na 50 meter, wordt ook het blauw steeds flauwer, maar blijft tot grote diepte nog zichtbaar.

Biofluorescentie

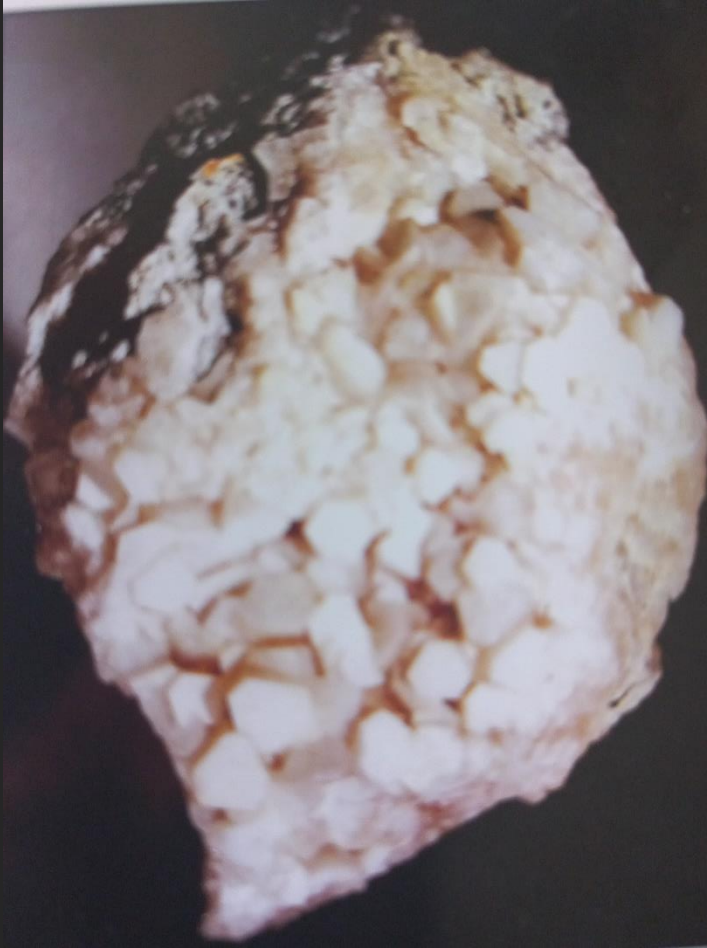

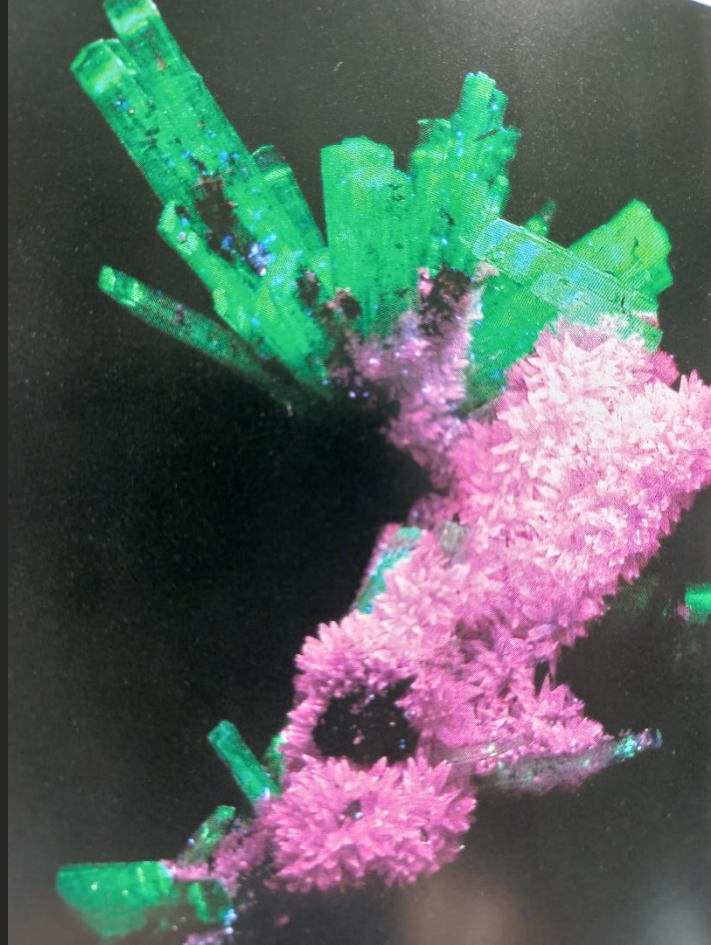

Aragoniet

Calciet

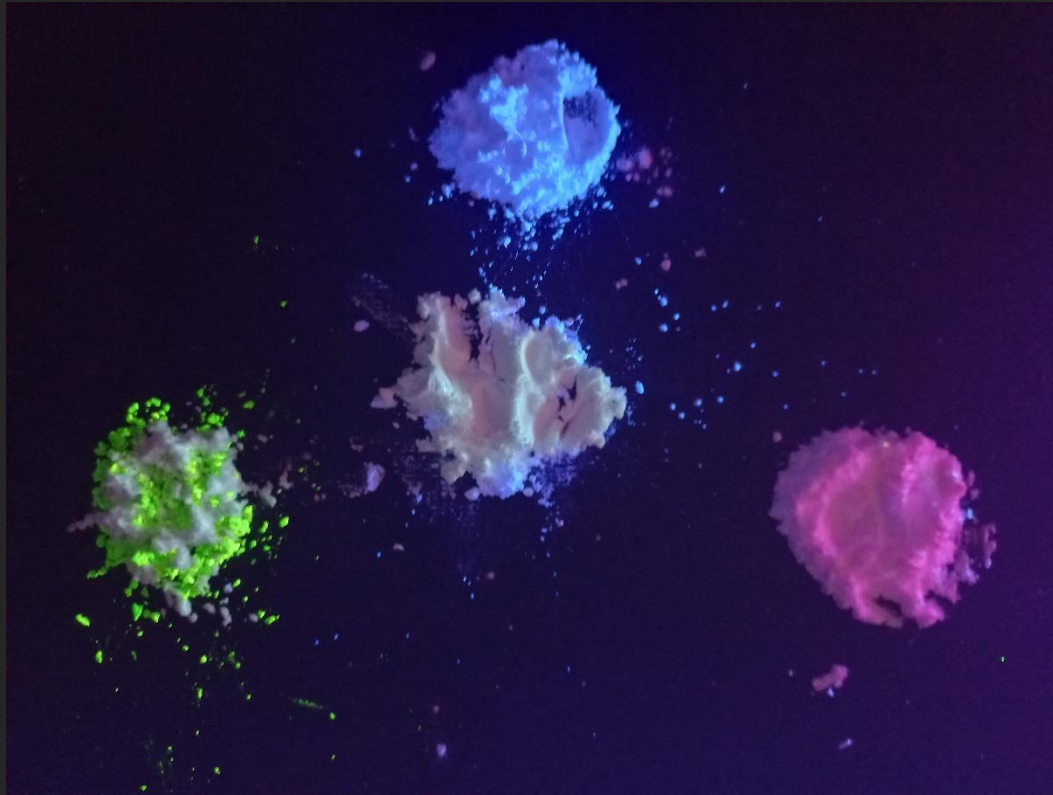
Natroliet met clusters calciët

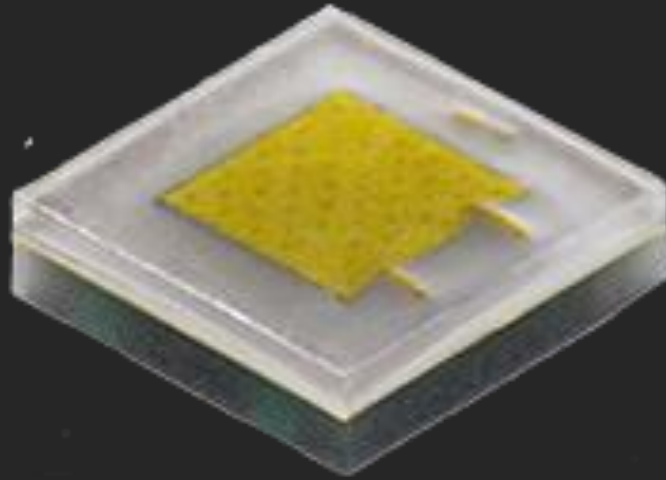

Eucryptite

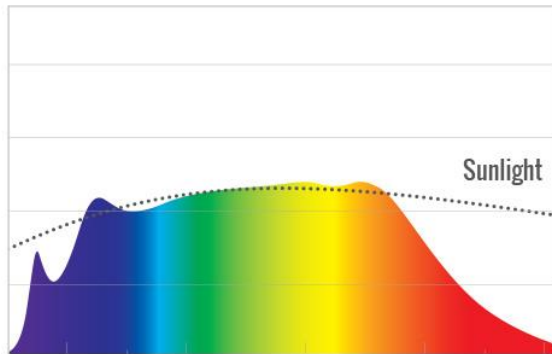
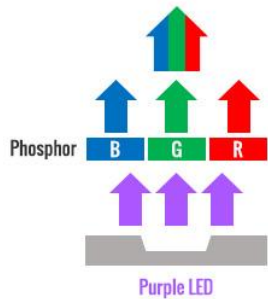
3-Banden fluorescentiepoeders

- Blauw   Barium-Magnesium-Aluminaat met dope-element Europium   BAM
  - $\text{BaMgAl}_{10}\text{O}_{17}:\text{Eu}$
- Groen   Cerium-Magnesium-Aluminaat met dope-element Terbium   CAT
  - $\text{CeMgAl}_{11}\text{O}_{19}:\text{Te}$
- Rood   Yttriumoxide met dope-element Europium   YOX
  - $\text{Y}_2\text{O}_3:\text{Eu}$

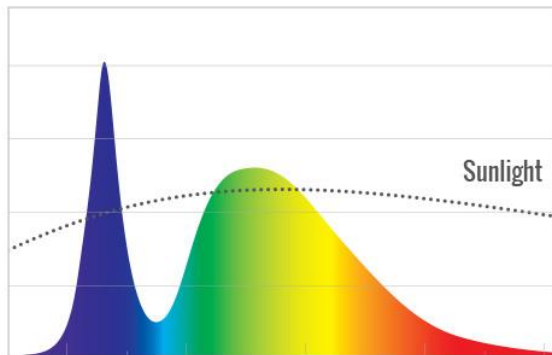
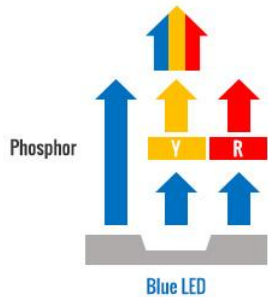

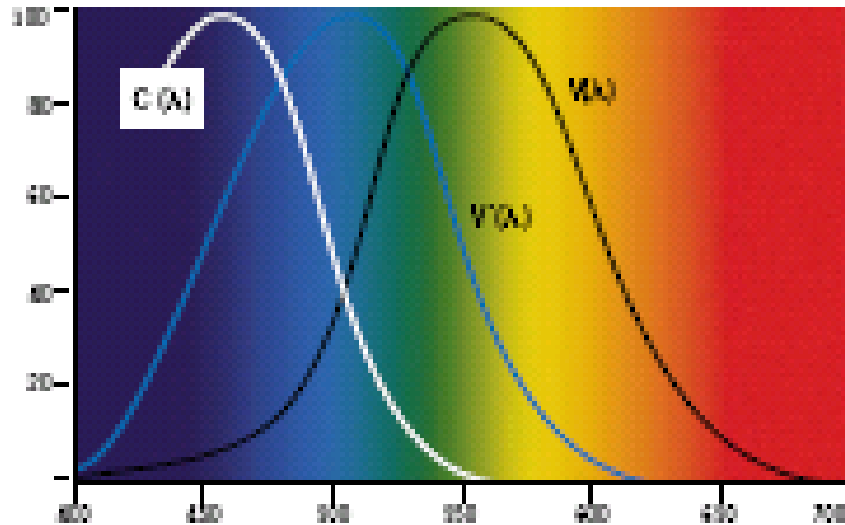
SunLike
Powered by

Ordinary LED (B+YR)

Ooggevoeligheidskrommes

Bioluminescentie

Extracellulaire bioluminescentie

Vindt plaats in speciale organen van dieren, waarin zich luciferine en het enzym luciferase bevinden.
Wanneer luciferine oxideert onder invloed van luciferase komt er licht vrij.

Intracellulaire bioluminescentie

Hierbij wordt licht geproduceerd door gespecialiseerde cellen in het lichaam, o.a. bij inktvissen

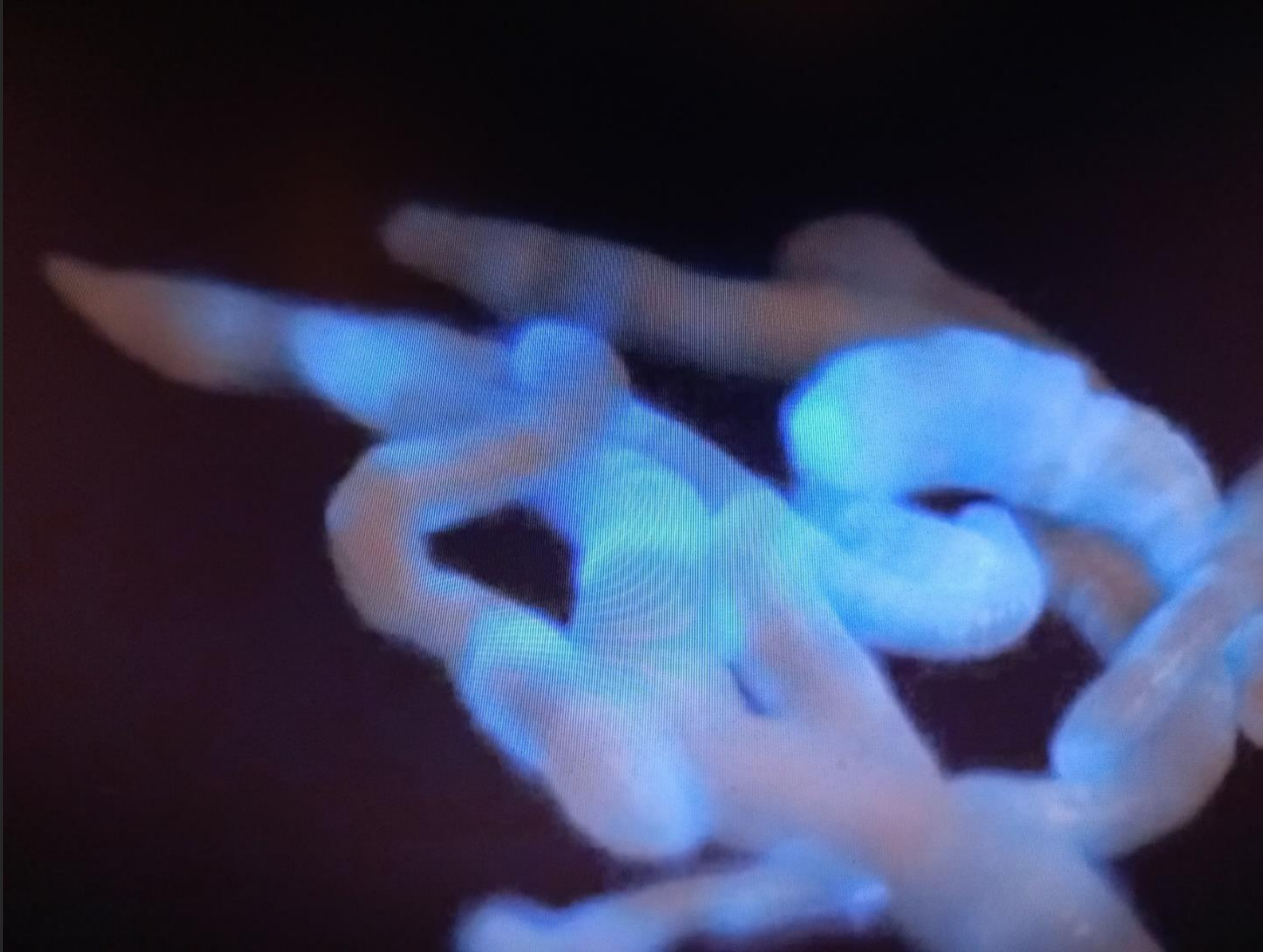
Bioluminescentie door symbiose met lichtgevende bacteriën

Lichtuitstoot via fotoforen, kleine zakjes waarin bioluminescente bacteriën zijn opgeslagen.

(Overlevings)functies bioluminescentie

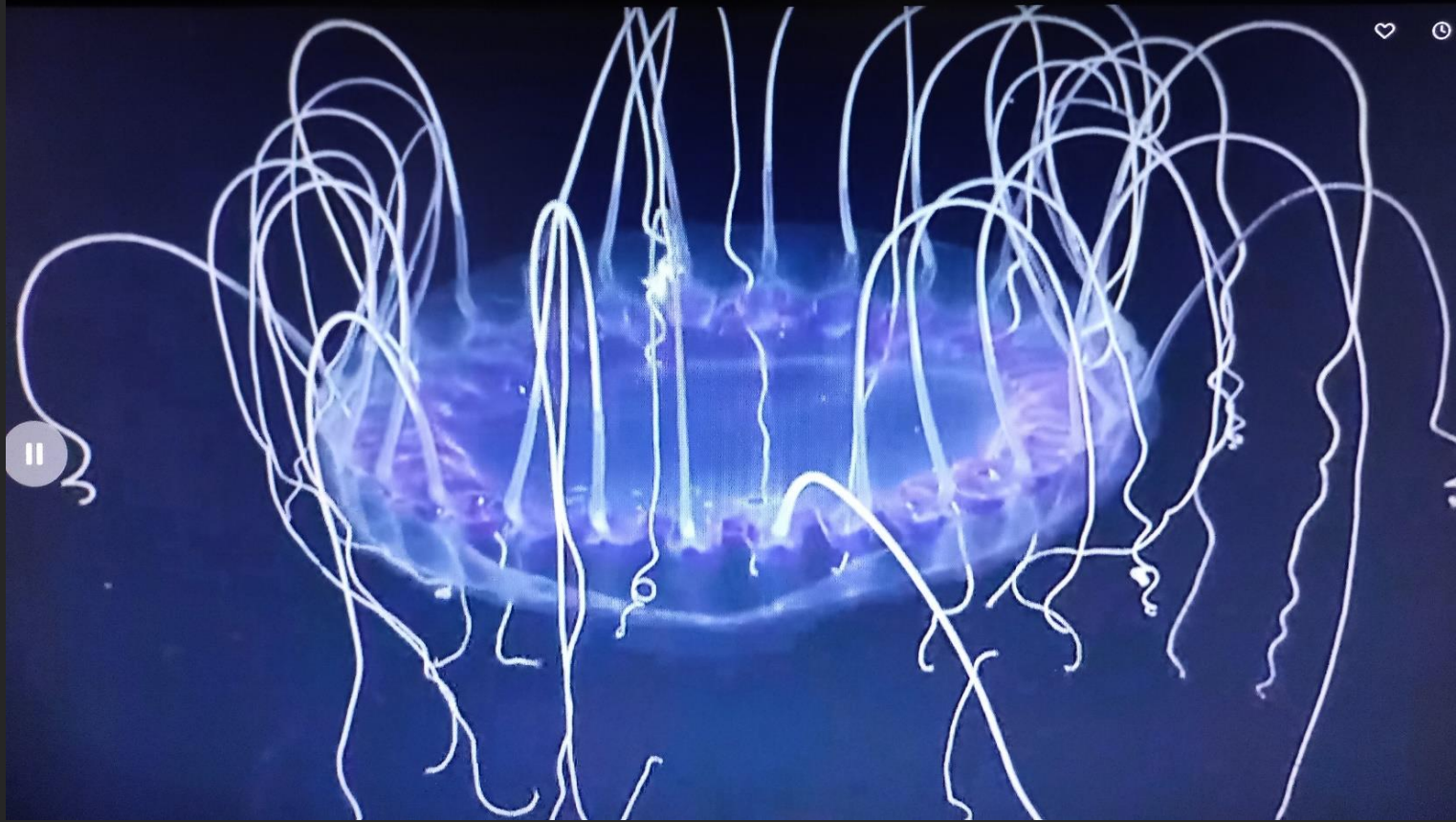
- Camouflage
- Waarschuwing
- Afstoting
- Voortplanting
- Aantrekkingskracht voor prooien

Hawaïaans

1 cm

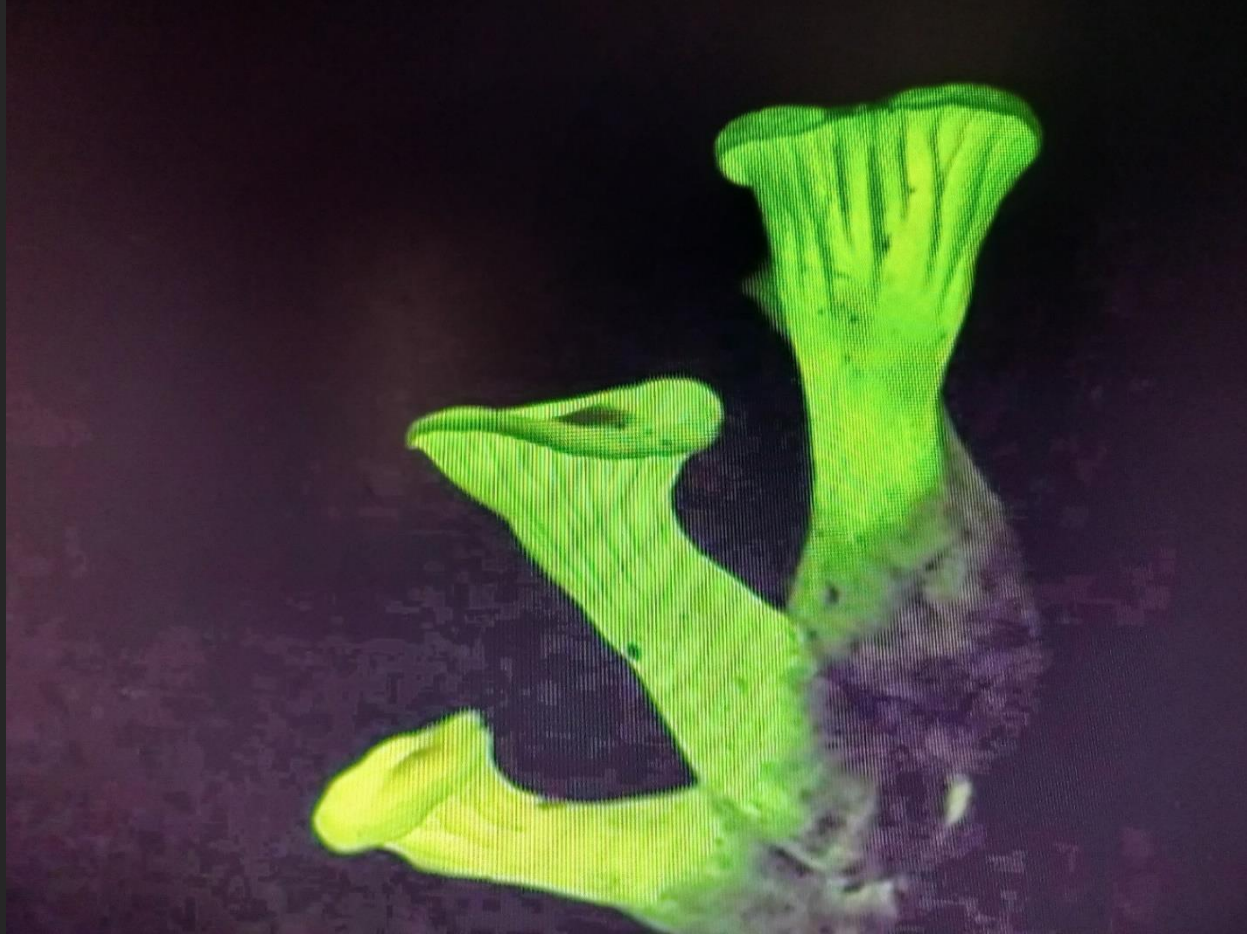
zaklantaarnvis

Grote lantaarnvis

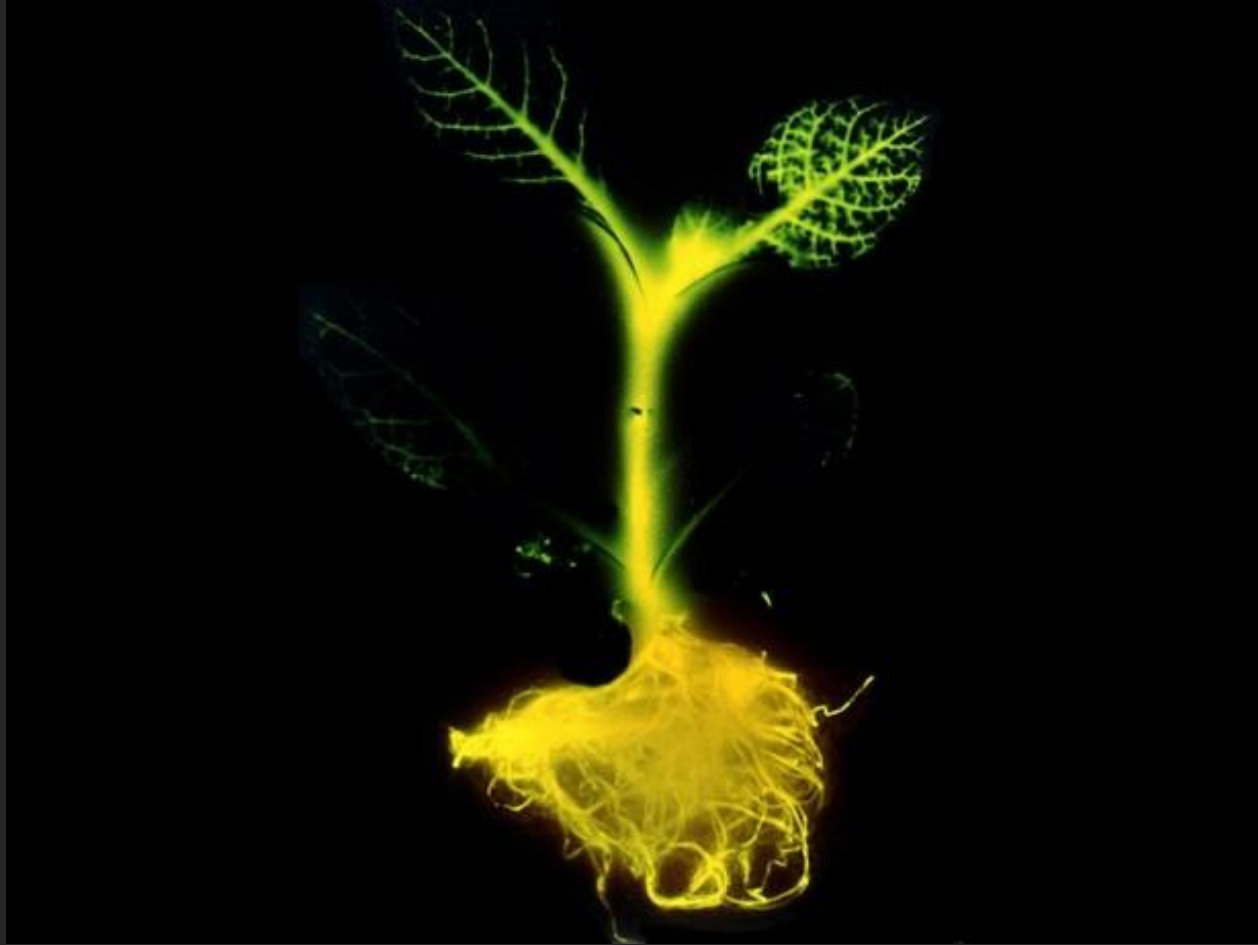

Glowing plants

Tabaksplant met dna lichtgevende paddenstoelen

Grow – Daan Roosegaarde

Licht met behulp van “Biobatterij”

(Led)licht m.b.v. elektrische energie via planten

Biologische brandstofcel technologie

Plant microbial fuel cell

Ermi van Oers – Living Light
Nova Inova + Plant-e

Park van morgen in Rotterdam

Dank voor uw
aandacht